

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 557/2013-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. septembra 2013 predbežne prerokoval sťažnosť MUDr. M. I., B., zastúpenej advokátkou JUDr. D. J., B., vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 41 ods. 6 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11 Cop 332/2012 z 15. januára 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť MUDr. M. I. o d m i e t a z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 3. apríla 2013 doručená sťažnosť MUDr. M. I. (ďalej len „sťažovateľka“) vo veci namietaného porušenia základného práva upraveného v čl. 41 ods. 6 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv

a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 Cop/332/2012 z 15. januára 2013.

2. Sťažovateľka v sťažnosti okrem iného uviedla:

„Na základe návrhu otca súd prvého stupňa rozhodnutím 38 P 188/2011-122 zo dňa 03. 05. 2012 zveril maloletého L. K., nar... do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov a určil kedy budú rodičia vykonávať svoju osobnú starostlivosť o maloletého L.. Súd prvého stupňa vo svojom rozsudku konštatoval, že svoje rozhodnutie opiera o ust. § 24 ods. 2, 4, § 62 ods. 6 Zákona o rodine. Po vykonanom dokazovaní mal prvostupňový súd podľa svojho názoru dostatočne preukázané, že zverenie maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov je v jeho záujme a v záujme jeho zdravého vývinu osobnosti.

Proti tomuto rozhodnutiu podala sťažovateľka... odvolanie. Sťažovateľka nesúhlasila so zverením maloletého do striedavej osobnej starostlivosti oboch rodičov, pretože táto je v priamom rozpore so záujmom maloletého a striedavú starostlivosť odmietol maloletý L. ako aj kolízny opatrovník. V konaní na prvostupňovom súde ako aj v odvolacom konaní sťažovateľka argumentovala tým, že otec ignoruje potrebu liečby maloletého, čo viac krát kriticky ohrozilo jeho život a zdravie...

Krajský súd... ako odvolací súd rozsudkom 11 Cop 332/2012-369 zo dňa 15. 01. 2013 rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil pričom svoje rozhodnutie odôvodnil tak, že sa plne stotožňuje s názorom súdu prvého stupňa a má za to, že striedavá starostlivosť nie je v rozpore so záujmom maloletého, práve z dôvodov, ktoré uvádza súd prvého stupňa...

Predmetné rozhodnutie krajského súdu neobsahuje podľa názoru sťažovateľky dostatok skutkových a právnych záverov, pričom je možné považovať jeho výklad a závery za svojvoľné a neodôvodnené. Z rozhodnutia Krajského súdu vyplýva aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá popiera ich podstatu a zmysel.

Sťažovateľka poukazuje na skutočnosť, že rozhodnutie Krajského ako aj Okresného súdu je možné považovať za protiústavné aj arbitrárne nakoľko ich odôvodnenie je odchylné od veci samej a aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti a zistenia.“

3. V nadväznosti na uvedené sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vydal takýto nález:

„Základné právo MUDr. M. I... na súdnu ochranu upravené v čl. 41 ods. 6 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 13 Cop 332/2012-369 z 15. 01. 2013 porušené bolo.

Ústavný súd rozhodnutie Krajského súdu... sp. zn. 11 Cop 332/2012-369 z 15. 01. 2013 ruší

Ústavný súd Slovenskej republiky sťažovateľke MUDr. M. I. priznáva finančné zadostučinenie v sume 5.000,- Eur, ktoré je Krajský súd... povinný vyplatiť MUDr. M. I. v lehote dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia

Sťažovateľke MUDr. M. I. priznáva náhradu trov konania na Ústavnom súde vo výške 275,96 Eur, ktoré je Krajský súd... povinný zaplatiť na účet advokáta... a to do dvoch mesiacov odo dňa právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie ústavný súd nemá právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti,

alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Rovnako môže ústavný súd odmietnuť sťažnosť aj vtedy, ak je zjavne neopodstatnená.

6. Podľa čl. 41 ods. 6 ústavy podrobnosti o právach podľa odsekov 1 až 5 ustanoví zákon. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na spravodlivé súdne konanie.

7. Z obsahu sťažnosti, ako aj navrhovaného petitu vyplýva, že sťažovateľka sa domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 41 ods. 6 a čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom krajského súdu sp. zn. 11 Cop/332/2012 z 15. januára 2013. Sťažovateľka namieta porušenie uvedených práv, pretože krajský súd napadnutým rozhodnutím potvrdil prvostupňové rozhodnutie, t. j. stotožnil sa s faktickými a právnymi názormi a závermi okresného súdu, ktoré však podľa jej názoru vyplývali z nesprávneho aplikovania platných právnych predpisov a následne nesprávneho posúdenia veci. Krajskému súdu v podstatnom vytykala arbitrárnosť a zjavnú neodôvodnenosť jeho rozhodnutia.

8. Ústavný súd už v rámci svojej judikatúry vyslovil, že obsahom základného práva na súdnu a inú právnu ochranu (ako aj práva na spravodlivý proces) je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť súdu o veci konať a rozhodnúť (napr. II. ÚS 88/01), ako aj konkrétne procesné garancie v súdnom konaní. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je v zásade oprávnený preskúmavať a posudzovať právne názory všeobecného súdu ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje

na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Právomoc ústavného súdu konať a rozhodovať podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o namietaných porušeníach ústavou alebo príslušnou medzinárodnou zmluvou garantovaných práv a slobôd je daná v prípade, že je vylúčená právomoc všeobecných súdov, alebo v prípade, že účinky výkonu tejto právomoci všeobecným súdom nie sú zlučiteľné so súvisiacou ústavnou úpravou alebo úpravou v príslušnej medzinárodnej zmluve (I. ÚS 225/03, I. ÚS 334/08).

9. Pokiaľ ide o sťažovateľkou namietané porušenie základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru) označeným rozhodnutím krajského súdu, ústavný súd predovšetkým konštatuje, že v danej veci nebola vylúčená právomoc všeobecných súdov. V právomoci ústavného súdu zostalo následne iba posúdenie, či účinky výkonu právomoci krajského súdu v súvislosti s jeho rozhodnutím o odvolaní sťažovateľky rozsudkom sp. zn. 11 Cop 332/2012 z 15. januára 2013 sú zlučiteľné s označeným článkom ústavy (resp. dohovoru).

10. Ústavný súd po oboznámení sa s obsahom rozsudku krajského súdu dospel k záveru, že krajský súd svoje rozhodnutie, ktorým potvrdil prvostupňové rozhodnutie ako vecne správne, náležite odôvodnil, čo potvrdzuje jeho argumentácia vychádzajúca z v konaní zisteného skutkového stavu a na tomto základe vyvedených právnych záverov. Krajský súd v odôvodnení okrem iného uviedol: *„Odvolací súd preskúmal vec podľa § 212 ods. 2 písm. a/ O. s. p., prejednal vec podľa § 214 ods. 2 O. s. p. s verejným vyhlásením rozhodnutia podľa § 156 ods. 3 O. s. p., a dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je správne, odvolaniu matky nie je možné vyhovieť.*

Súd prvého stupňa vo veci vykonal rozsiahle dokazovanie, z ktorého vyvodil správny právny záver, svoje rozhodnutie aj riadne zdôvodnil, v odvolaní neboli uvedené žiadne nové skutočnosti, ktoré by mali za následok zmenu rozhodnutia súdu prvého stupňa.

Podľa § 219 ods. 2 O. s. p. ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Odvolaací súd sa stotožňuje s dôvodmi rozhodnutia súdu prvého stupňa, na ktoré ako správne poukazuje.

Na doplnenie správnosti rozhodnutia súdu prvého stupňa odvolací súd súhlasne s názorom súdu prvého stupňa má za to, že striedavá osobná starostlivosť nie je v rozpore so záujmom maloletého, práve z dôvodov, ktoré uvádza súd prvého stupňa. Zákon o rodine predpokladá vždy dohodu medzi rodičmi, ktorá je v záujme maloletého. Pokiaľ rodičia nie sú schopní dospieť k dohode, je potrebné aby akceptovali rozhodnutie súdu, bez ohľadu na ich pocity alebo osobné želania, pretože toto rozhodnutie sleduje predovšetkým záujem maloletého. Tak, ako uvádza súd prvého stupňa pobyt maloletého u obidvoch rodičov má zabezpečiť odstránenie vzájomného súboja medzi rodičmi o to, aký čas maloletý s tým ktorým rodičom trávi. Vzhľadom na vyjadrenie vôle maloletého L. odvolací súd dopĺňa, že maloletý sa v danom prípade sa stal rukojemníkom sporov medzi rodičmi a akékoľvek vyjadrenie vo veci by maloletý poskytol, toto by bolo zneužitie v prospech jedného alebo druhého rodiča. Aj v rodine otca má maloletý súrodencu, preto je potrebné, aby sa vytváral vzťah aj k tomuto súrodencovi. K takémuto stanovisku sa pripojil aj kolízny opatrovník. Stanovisko kolízneho opatrovníka nemožno vyhodnotiť ako odmietnutie striedavej osobnej starostlivosti, keď tento sa vyjadril tak, že je potrebné sa postupným spôsobom prešlo k striedavej osobnej starostlivosti. Odvolací súd poukazuje na dĺžku konania v predmetnej veci, kde rodičia mali dostatočný priestor na tento spôsob starostlivosti prejsť. Rešpektované bolo aj stanovisko kolízneho opatrovníka pokiaľ ide o odovzdávanie maloletého. Skutočnosť, že sa rodičia nevedia dohodnúť na potrebnej liečbe maloletého a matka absolútne odmieta postupy otca je tiež len výsledkom ich kontroverzných vzťahov. Rodičia pokiaľ sami nebudú mať vôľu usporiadať svoje vzájomné vzťahy, túto skutočnosť nevyrieši žiadne súdne rozhodnutie. Za danej situácie majú jedinou možnosť akceptovať súdne rozhodnutie, ktoré je podľa názoru odvolacieho súdu v záujme maloletého.“

11. Predmetné rozhodnutie krajského súdu (a v jeho rozsahu tiež prvostupňové rozhodnutie, keďže bolo potvrdené odvolacím súdom, pozn.) obsahuje podľa názoru ústavného súdu dostatok skutkových a právnych záverov, pričom ústavný súd nezistil, že by jeho výklad a závery boli svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené a nevyplývajú z nich ani taká aplikácia príslušných ustanovení všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorá by bola

popretím ich podstaty a zmyslu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom krajského súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 204/2010) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok. V zmysle svojej judikatúry považuje ústavný súd za protiústavné aj arbitrárne tie rozhodnutia, ktorých odôvodnenie je úplne odchylné od veci samej alebo aj extrémne nelogické so zreteľom na preukázané skutkové a právne skutočnosti (IV. ÚS 150/03, I. ÚS 301/06).

12. Ústavný súd poznamenáva, že dôvody rozsudku krajského súdu sp. zn. 11 Cop 332/2012 z 15. januára 2013 sú zrozumiteľné a dostatočne logické, vychádzajúce zo skutkových okolností prípadu a relevantných právnych noriem. Toto rozhodnutie nevykazuje znaky svojvôle, nevyhodnocuje nové dôkazy a právne odvolacie závery, konštatuje dostatočne zistený skutkový stav, k čomu krajský súd dospel na základe vlastných myšlienkových postupov a hodnotení, ktoré ústavný súd nie je oprávnený ani povinný nahrádzať (podobne aj I. ÚS 21/98, IV. ÚS 110/03). Ústavný súd ešte pripomína, že nie je a ani nemôže byť ďalšou opravnou inštanciou v systéme všeobecného súdnictva.

13. Vychádzajúc z uvedeného je ústavný súd toho názoru, že niet žiadnej spojitosti medzi posudzovaným rozhodnutím krajského súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľky podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. S prihliadnutím na odôvodnenosť napadnutého rozhodnutia, ako aj s poukazom na to, že obsahom základného práva na súdnu ochranu (ako aj práva na spravodlivé súdne konanie) nie je právo na rozhodnutie v súlade s právnym názorom účastníka súdneho konania, resp. právo na úspech v konaní (obdobne napr. II. ÚS 218/02, III. ÚS 198/07, II. ÚS 229/07, I. ÚS 265/07, III. ÚS 139/08), ústavný súd sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

14. Keďže sťažovateľka (zastúpená kvalifikovanou právnou zástupkyňou) namietala porušenie tiež základného práva podľa čl. 41 ods. 6 ústavy bez bližšej špecifikácie len z dôvodu arbitrárnosti záverov napadnutého rozhodnutia, ústavný súd nepovažoval za potrebné zaoberať sa osobitne uvedeným článkom ústavy, ktorý mal byť podľa nej taktiež porušený. Keďže ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a možným porušením základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, nemožno vzhľadom na to uvažovať ani o porušení základného práva podľa čl. 41 ods. 6 ústavy. Navyše, napadnutý článok ústavy iba v podrobnostiach (o právach podľa predchádzajúcich odsekov) odkazuje na zákon.

15. Z uvedených skutočností teda vyplýva, že sťažnosť sťažovateľky *prima facie* aj v časti namietajúcej porušenie čl. 41 ods. 6 ústavy je zjavne neopodstatnená.

16. Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo už bez právneho významu, aby ústavný súd rozhodoval o ďalších požiadavkách sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. septembra 2013